

**РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ІВЕНТ-ІНДУСТРІЙ, КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА МУЗЕЄЗНАВСТВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**OK15 НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У
СОЦІОКУЛЬТУРНІЙ СФЕРІ**

Галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

**Освітня програма (спеціальність): 028 «Менеджмент соціокультурної
діяльності»**

**Рівень підготовки: перший (бакалаврський)
Художньо-педагогічний факультет**

**Рівне
2024-2025 н.р.**

Робоча програма: Науково-дослідницька діяльність у соціокультурній сфері для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»

Мова навчання: українська

Розробники: Виткалов В. Г., к.п.н., професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

Протокол від “ ____ ” _____ 202 року № ____

Завідувач кафедри _____ (проф. Виткалов В. Г.)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету

Протокол від “ ____ ” _____ 202 року № ____

Голова навчально-методичної комісії _____ (ст. в. Рабченюк С.В.)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3		Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: бакалавр	Лекції	
		18 год.	год.
		Практичні	
		18 год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		Вид контролю:	
		Екзамен	
Передумови для вивчення дисципліни: Основи наукових досліджень			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: опанування технологією підготовки науково-дослідної роботи різних рівнів.

Завданням дисципліни: є
технології підготовки тез наукової доповіді
специфіка написання наукової статті
особливості підготовки рецензії та подію, явище, постать

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни бакалавр повинен

знати:

- основні параметри організації наукового пошуку;
- специфіку об'єкту наукового дослідження;
- основні характеристики майбутньої наукової роботи.

вміти:

- аналізувати соціокультурну ситуацію, відтворивши її в основних напрямках наукового дослідження;
- організовувати збір матеріалу з конкретної проблематики;
- формулювання основних результатів наукової роботи.

У результаті вивчення курсу бакалавр оволодіває такими **компетентностями** - ЗК06 . Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел

- СК19. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами
- СК20. Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, мистецькі, технологічні аспекти формування ринку культури.
- СК21. Здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку.
- ПР02 Збирати та впорядковувати інформацію
- ПР06 Класифікувати та знаходити інноваційні рішення для створення, реалізації і забезпечення соціокультурних потреб людини.
- ПРН08. Визначати соціокультурний потенціал різних стейкхолдерів культурного життя.
- ПРН09. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію.

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТВОРЧИСТЬ У СИСТЕМІ ЛЮДСЬКОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.

ТЕМА 1. ІСТОРИКО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Наукова діяльність: сутність, напрями, форми. Наука в системі культурної творчості. Основні напрями, принципи, система організації в Україні. Ретроспектива організації наукового пошуку в Україні: мережа ЗВО, наукові товариства та їх найбільш яскраві представники. Їх наукова спадщина. Еволюція підходів до з'ясування (визначення) ролі наукової діяльності у мережі ЗВО.

Зв'язок дисципліни з іншими курсами освітньо-професійної програми. Науково-дослідна діяльність у системі фахової підготовки здобувачів вищої освіти. Досвід РДГУ. Інформаційна база вивчення курсу. Бібліотека університету та КЗ «Рівненська ОУНБ» РОР в системі освітнього простору. Інтернет-ресурси.

Форми проведення занять. Оцінювання результату. Бонусна система для здобувачів вищої освіти.

ТЕМА 2. СУЧАСНА НАУКА В УКРАЇНІ: СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ, ЗАКОНОДАВЧА БАЗА, ПРОВІДНИКИ (УСТАНОВИ).

Наука як провідний чинник позиціонування держави. Міжкультурна комунікація в системі підготовки фахівців. Результативність.

Науково-дослідні установи як основні провідники науки в сучасних умовах. Науково-дослідні установи системи НАН України (Інститут енциклопедичних досліджень та ін.), НАПН України (Інститут проблем вищої школи, Інститут проблем вищої освіти і освіти дорослих тощо) та НАМ України (Інститут проблем сучасного мистецтва, Інститут культурології). Їх часописи як форма презентації результату. Спеціалізовані вчені та «разові» спеціалізовані вчені ради цих структур. Характеристика мережі в сучасній Україні та її результативність.

ТЕМА 3. ФУНДАМЕНТАЛЬНА ТА ПРИКЛАДНА НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.

Форми репрезентації результату. Провідні наукові часописи з популяризації наукового пошуку та його результату («Український історичний журнал», «Народна творчість та етнографія: студії мистецтвознавчі», «Народна творчість та етнологія», «Народознавчі зошити», «Мистецтвознавчі записки» та ін.). Характеристика напрямів оприлюднення результату та вимог до публікацій.

Загальна характеристика потенціалу наукових періодичних часописів сучасної вищої школи України культурологічного, художнього та гуманітарно-педагогічного спрямування, виходячи з напрямів освітньо-професійних та освітньо-наукових програм та комплексних наукових тем («Вісники ХДАК», «Вісники КНУКіМ», «Вісники НМАУ ім. П.Чайковського», «Вісники НАКККіМ», «Вісник НАОМА» та ін., «Українські культурологічні студії» – Вісник КНУ ім. Т.Шевченка, «Fain-art» – Вісник ВНУ ім. Лесі Українки, Вісник Маріупольського держуніверситету – Київ, «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку», «Іноватика у вихованні», а також «Актуальні питання культурології», «Актуальні питання вітчизняної та всесвітньої історії» і ін. – РДГУ) як форми презентації розмаїття теоретико-прикладного наукового пошуку.

Науково-метрична база в сучасній Україні: сутність, вимоги, значення, результативність. Категорії «А» та «Б» в Україні як форми позиціонування вітчизняних науковців в дослідницькому просторі світу. Науково-метричні бази «Skopus» та «Web », «Sense»: їх характеристика та вимоги до публікацій.

Наукова творчість: сутність, вимоги, форми організації, презентація результату. Наукова творчість як створення нового культурного продукту. Її характеристика: унікальність, оригінальність, прагматичний ефект. Наукова творчість і війна. Поява нових напрямів.

ТЕМА 4 СУТНІСТЬ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЇЇ ФУНКЦІЇ І ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ.

Система організації та її рівні в Україні: МАН і її мережа в регіонах. Специфіка організації наукової творчості в її системі: відбір учасників, система організації гурткової роботи, форми презентації за допомогою конкурсної системи (олімпіади). Вимоги до результату: проблематика, узагальнення, опис, локальність досліджень. Регіональна проблематика і спроба її розробки. Їх освітньо-культурний ефект. Регіональна мережа МАН та історико-краєзнавчий пошук; патріотична складова результату. Педагоги-краєзнавці в системі наукового пошуку. Їх роль у розширенні інформації про культурну локалістику. Проблемний ряд в організації наукової діяльності учнівської молоді і шляхи його можливого усунення. Форми взаємодії МАН і регіональної мережі закладів вищої освіти.

Молодь у системі наукової творчості початкової ланки освіти. МАН і її сучасна мережа в контексті збагачення освітньої компоненти. Освітній простір та його загальна характеристика крізь призму наукового пошуку. Причини невисокої результативності науково-дослідної діяльності в сучасних умовах по усій освітній вертикалі і можливості зміни ситуації на краще. Науково-дослідна діяльність як сегмент нового (іншого) ставлення до життя і впровадження творчого (дослідницького) підходу до його опанування. Інокультурний досвід подібної організації.

Науково-дослідна діяльність у мережі середньої спеціальної освіти: коледжі культури і мистецтв, музичні коледжі, художні освітні структури (театральні, естрадно-циркові навчальні заклади та ін.) як чинник поглиблення фаху і підведення під нього експериментальної складової. Форми можливої науково-дослідної діяльності, спрямовані на розробку локальної проблематики (культурної локалістики) і кращого опанування освітньої системи з фаху. Науково-дослідна діяльність у цих структурах як форма концентрації унікального художнього досвіду.

Принципи організації наукового пошуку, можливий темарій, його еволюція як реакція на стан сучасного художнього (культурного) простору і потенціалу. Теоретико-прикладний аспект навчання в коледжах і форми його виявлення на проміжних підсумкових етапах здобуття фахової освіти.

Музично-хоровий (інструментальний) аналіз художніх творів, в яких активно використовуються елементи наукового пошуку: характеристика епохи, в параметрах якої створено художній твір, пошукові елементи в біографічній складовій авторів художнього твору (автора літературного тексту, лібретто та композитора тощо). Міжкультурний сегмент як чинник розширення уявлення про художню практику загалом. Музично-хоровий (інструментальний) аналіз твору: його основні культурні характеристики і роль у поглибленні розуміння художньої спадщини, міжкультурних зав'язків. Фаховий аналіз художнього твору як важливий аспект поглибленого опанування професією (голосоведення, теситурні можливості голосу чи музичного інструмента, історико-теоретичний аналіз музичного твору). Зв'язок зазначеного сегменту з іншими професійно-спрямованими дисциплінами («Читка хорових (оркестрових) партитур», «Поліфонія», «Аналіз музичних форм»). Історико-теоретичні спеціальності коледжів мистецтв у загальній системі фахової підготовки здобувачів освіти. Їх роль у відновленні історичної пам'яті, розширенні потенціалу вітчизняної науки і мистецтва, покращенні культурного середовища.

Запропонований алгоритм підготовки здобувачів освіти в інших спеціальних навчальних закладах, виходячи з їх фахової (художньої, педагогічної, технічної) спрямованості.

Фахові коледжі народознавчого спрямування (Решетилівка, Опішне, Ужгород, Білий Камінь та ін.) в системі розширення професійної підготовки здобувачів професійної освіти і орієнтація їх на професію. Контакти з мережею ЗВО художнього спрямування. Освітні комплекси сучасних ЗВО і їх багатоступеневість. Можлива тематика досліджень. Пошукова діяльність як важливий елемент розширення тематичного сприйняття змісту навчання. Елементи наукового пошуку у системі організації освітнього простору крізь призму конкурсів та олімпіад. Змагальність як провідна риса (напряму) роботи з молоддю.

Розробка локальної проблематики (творчого доробку окремих постатей, художніх колективів та їх внеску у культурну скарбницю регіону; культурної спадщини чи її окремої складової: пісенних, хореографічних, фольклорних чи інструментальних тощо; культурних традицій конкретної локації, регіонального художнього костюму чи елементів одягу; харчування чи кулінарних особливостей, святково-обрядової культурної практики чи окремих її складових, туристично-екскурсійного сегмента тощо).

Науково-дослідна діяльність у середній фаховій освітній ланці і співпраця з місцевими краєзнавцями, вчителями історії чи фахівцями народознавчого блоку освітніх дисциплін навчальних закладів як чинник підвищення ефективності результату наукового пошуку і розширення уяви про освітню компоненту в мережі професійної освіти. Патріотична складова в організації подібних видів науково-дослідної роботи. Професійна художня освіта в галузі культури та її роль у формування фахових компетенцій молоді. Принципи і система організації.

ТЕМА 5. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Поняття методології дослідження та його методів. Характеристика основних складових. Методологія наукового пошуку як певна система дослідницьких координат для досягнення конкретних результатів. Методологія і ідеологія та її (ідеології) негативний вплив на систему організації досліджень і очікуваного практичного результату.

Війна (2022-2025 рр.) і зміна поглядів на ідеологічну складову в загальній політичній доктрині держави.

Характеристика методів: історичні, теоретичні, прикладні (узагальнення результатів). Біографічний метод як важливий чинник у проведенні регіональних досліджень: інформація про епоху, зокрема й *культурне середовище* об'єкта вивчення, його контакти тощо. Наукова методологія як шлях до достовірності отриманих результатів.

Науковий пошук у різних галузях знання і його відмінності та характеристики.

Зважаючи на той факт, що на дану дисципліну відводиться лише 36 годин (18 год. лекцій та 18 год. практичних), зміст її викладання побудовано у формі майстер-класу, провідною метою якого є навчити здобувачів вищої освіти, спираючись на низку профільних курсів, підготувати тези наукової доповіді, наукову статтю та рецензію на подію (постать чи явище). Результати цієї підготовки мають знайти втілення у конкретних публікаціях здобувачів вищої освіти цієї спеціальності. Це стане й відповідною атестацією кожного здобувача вищої освіти за результатами слухання курсу.

ТЕМА 6. ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОГО ПОШУКУ.

Особливості підготовки пошуку, відбору і презентації історіографічного аспекту наукового пошуку: критичний огляд наявної літератури; акцентування на не розроблених (стосовно конкретного дослідження) аспектах проблеми; опис цього процесу; особливості цитування (безпосереднє – пряме і його оформлення; передання думки та вільний виклад матеріалу з посиланням на використану працю (джерело) загалом)).

Робота з джерельною базою дослідження: архівні матеріали різних рівнів (державні, регіональні архівні установи чи структури конкретних організацій) та їх опис (фонд, одиниця зберігання, аркуш (зв.)); приватні архіви об'єктів дослідження (митців, організаторів культурного простору) та особливості їх опису; інтерв'ю, опитування, анкетування. Архіви (їх матеріали) як важливий сегмент достовірності наукового пошуку. Потенціал Державного архіву Рівненської області (ДАРО) і його наукової бібліотеки.

Форми вибірки. Генеральна сукупність тощо. Дотримання відповідного стандарту в опису інформаційної: історіографічної та джерельної бази.

(Деталізація організації наукового пошуку і його інструментарію подано у спеціальному курсі «Організація культурологічних чи соціокультурних досліджень»). Поширеною ця інформація є і в соціальних мережах та спеціальній літературі, яку майже щорічно друкує МОН України (під загальною назвою: «Як провести наукове дослідження», «Структура та зразки оформлення дисертаційних досліджень» тощо) та розміщує її на власному сайті. Достатньо цієї літератури і в Бібліотеці гуманітарного університету.

ТЕМА 7. ОФОРМЛЕННЯ ТА ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ПОШУКУ У РІЗНИХ ФОРМАТАХ:

Тези наукової доповіді (1-2 сторінки, обсяг до 0,2 др. а., як правило, без списку використаної літератури) та їх зміст: тематика (тема доповіді), актуальність проблеми, що стала предметом наукового студіювання; стан її розробки; «проблемне поле» авторського наукового пошуку; перелік альтернатив (напрямів) можливого вивчення/дослідження (чи презентації результатів); висновки; перспективи подальшого наукового пошуку; зазначення у тезах доповіді на чому буде зосереджуватися увага автора під час його виступу (оприлюднення матеріалу). Вимоги до оформлення тексту. Їх стандартність.

Наукова стаття (обсяг – до 1 друкованого аркуша (др. а.) – 40.000 знаків). Її структура: назва (не більше 15 слів); вступна частина, де вказується актуальність проблеми, обраної для розробки та оприлюднення; а також *критичний огляд* (а не перелік) використаної при написанні цього матеріалу літератури (частина з якої має бути сучасною, незалежно від проблематики наукового пошуку, тобто опублікованою упродовж 3-5 останніх років, включаючи й іноземні публікації); посилання на ці праці чи хоча б на частину з них, якщо вони класифіковані за відповідною авторською методикою. У разі оприлюднення не розробленої взагалі проблематики, має бути здійснено критичне осмислення дотичної до вивчення проблеми історіографічної бази, тобто підстави, на якому виникло дане явище та наголошено на відсутності будь-яких розробок з окресленого вище напрямку взагалі. Про це зазначається і розділі «Наукова новизна дослідження»; *підсумок цього огляду*, тобто виявлення не розробленої проблеми чи її частини.

І зміст цієї не розробленої частини має скласти *мету дослідження*. Мета дослідження подається одним реченням; не коректно метою наукового пошуку вказувати аналіз будь-чого чи кого, оскільки «аналіз» є засобом досягнення результату. Тому у визначення мети наукового пошуку зазначається, як правило: «виявити», «дослідити», «уточнити» тощо.

Можна зазначити і провідні завдання авторського матеріалу, виходячи із вказаного застереження. Їх може бути декілька. Їх має вирізняти конкретика та лаконічність. Завдання і загальні висновки статті (як і будь-якої іншої наукової праці) мають корелюватися (узгоджуватися) між собою. Тому план дослідження, його завдання і наукова новизна завжди узгоджуються із загальними висновками.

Виклад основного матеріалу дослідження – найбільш об'ємний обсяг статті, в якому подаються основні результати наукового пошуку. Він обов'язково має бути авторським; а відтак – усі запозичені матеріали мають мати відповідні посилання. Цитування може бути безпосереднім, тобто прямим і тоді цитата подається у лапках («»), або цитується думка автора взятого для підтвердження будь-яких альтернатив чи положень статті і тоді подається посилання (сторінки цього матеріалу) на книгу чи статтю (тобто джерело інформації). Цілком доречним буде аргументувати й авторську термінологію (тобто провести термінологічну дискусію), чи хоча б зазначити основні термінологічні параметри, на які буде спиратися автор під час розкриття обраної для розгляду проблеми. Цей матеріал надає найкращі можливості для демонстрації авторського професіоналізму.

Висновки – підсумковий розділ статті, де подаються, власне, результати дослідження. Вони оформляються у вигляді альтернатив. До прикладу: «У результаті аналізу фахової літератури, джерельної бази (за наявності) проведеного дослідження виявлено:.....; з'ясовано.....; уточнено.....» тощо. Вони повною мірою узгоджуються, як уже зазначалося, із завданнями та пунктами плану (якщо це курсова, бакалаврська, магістерська чи інша форма дослідження).

По завершенні статті вказуються також «перспективи подальшої розробки обраної для дослідження теми». Ця інформація викладається обсягом одного-двох речень, тобто вказуються лише аспекти, які, на думку автора, будуть (чи можуть) у подальшому розроблятися.

Готуючи до публікації будь-які матеріали, потрібно пам'ятати про академічну доброчесність. В нинішніх умовах будь-яких матеріал, поданий до редколегій наукових збірників, а також студентські кваліфікаційні роботи обов'язково перевіряється на академічну доброчесність та якість англійських анотацій.

Як і будь-яка наукова робота, зокрема і стаття має обов'язково мати список використаної літератури. *Наукова стаття не може мати 2-3 посилання.*

В Україні використовується декілька видів оформлення використаної літератури та джерельної бази наукового пошуку, тому на сайтах редколегій наукових збірників про це зазначається. Наявні ці вимоги й у Бібліотеці університету.

Зразок оформлення використаної літератури є у програмах дисциплін та методичних рекомендаціях курсів, які читаються на кафедрі, зокрема проф. С.В.Виткаловим та проф. В.Г.Виткаловим. Є ці вимоги й на сайті кафедри у розділі «Наукові збірники». Там же можна переглянути зразки оформлення статей (зокрема й анотацій та транслітерації) іноземними мовами тощо.

Усі актуальні зміни стосовно організації наукового пошуку і оприлюднення його результатів постійно відмічаються на нашому сайті та згадуються у відповідних навчальних дисциплінах та їх методичному забезпеченні.

Зважаючи на євроінтеграційні процеси України та й логіку оприлюднення результатів наукового пошуку, після оприлюднення списку використаної літератури подається транслітерація (References), тобто цей же список латинською мовою. Існує спеціальна програма, яка робить цей переклад. Принцип роботи з нею буде подано на одному із практичних занять цієї дисципліни.

Стиль викладу матеріалу статті має бути науковим; потрібно уникати зайвої описовості та переважання тексту побічною інформацією.

У різних наукових збірниках редколегія (як правило, редактор випуску) висувають низку специфічних вимог, до прикладу: що зроблено (і його характеристика) на I етапі наукового пошуку, що на другому тощо. Всі ці додаткові вимоги оприлюднюються на сайті видання.

Завершена стаття має мати анотацію мовою викладу (в середньому – до 800 знаків) та розширену англійську анотацію за пропонуваною редколегією формою. У різних редколегіях вони різні, але основними компонентами їх, як правило, є: актуальність дослідження; методологія наукового пошуку, його наукова новизна і практична значимість. В анотаціях мають бути ключові слова (не більше 15).

Оформлення будь-якого наукового матеріалу подається згідно традиційних вимог чи вимог конкретного Оргкомітету (конференції, симпозіуму) або редколегії наукового збірника, які в переважній більшості також є типовими, утім у будь-якому їх варіанті завжди вказується:

- ідентифікаційний знак – УДК (до галузі знань якого належить авторський матеріал) (він надається фахівцями бібліографічного відділу бібліотеки на підставі відповідних шифрувальних таблиць);

- назва тез чи статті (як правило, не більше 10-15 слів);

- автор (автори, як правило, не більше трьох); їх науковий ступінь, вчене звання, посада, чи освітньо-професійна програма, на якій навчається здобувач (ка) вищої освіти (якщо мова йде про здобувачів в/о); навчальний заклад і місто, де він знаходиться (в нинішніх умовах у зв'язку з війною чимало освітніх чи науково-дослідних структур змінили власну адресу. Це зазначається таким чином: Маріупольський державний університет, м. Київ).

Сюди додається також ORCID (ідентифікаційний авторський знак, який надається відповідними структурами) (на практичних заняттях кожному здобувачу він буде наданий, якщо вони його ще не мають досі) та електронна адреса (автора); можливо – № мобільного телефону (для комунікації з автором). У наукових збірниках категорії «А» та «Б» (на нашій кафедрі таким є збірник «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку») має бути й міжнародний ідентифікаційний знак DOI, який також надається відповідними закордонними структурами і за його присвоєння відповідає редколегія наукового збірника. Цей знак помітно полегшує у подальшому пошук цієї статті у соціальних мережах (деталізація цих питань подається у відповідному курсі, який читає проф. С.В.Виткалов. Він же виконує функції головного редактора фахового науко-метричного збірника категорії «Б» «Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку» (друкується з 1991 р.) і культурологічного альманаху «Актуальні питання культурології» (друкується з 2004 р.) та входить до складу, як і проф. В.Г.Виткалов, групи редколегій наукових збірників НМАУ ім. П.І.Чайковського, Київського національного університету ім. Т.Г.Шевченка, Київського національного університету театру, кіно і телебачення ім. І.К.Карпенка-Карого, КНУКіМ, ВНУ ім. Лесі Українки і ін., а також низки іноземних видань у Польщі та Австрії тощо). Тому ця інформація на відповідних заняттях ними буде деталізована і уточнена.

Відсутність у вимогах до оприлюднення авторських матеріалів цих показників свідчить, скоріше за все, про не високу якість майбутнього наукового збірника, відсутність його реєстрації в системі МОН України, структурах Міністерства юстиції України, а також фаховий рівень членів Оргкомітету чи редакційної колегії. Відсутність подібних складових може свідчити й про неохайність ставлення відповідальних працівників за випуск таких матеріалів. Тому подібні збірники потрібно ігнорувати. До речі, на відповідному сайті МОН України зазначається, що воно

має право не зараховувати публікації, які в результаті контрольної перевірки виявилися такими, що не відповідають чинним вимогам.

У будь-якому випадку ці матеріали в подальшому не реєструються Книжковою Палатою України – провідним координаційним центром країни як наукові видання та не вносяться у відповідні щорічні покажчики («Літопис наукових статей», «Літопис книг» тощо). Інакше кажучи, чим вищі вимоги до подання і оприлюднення авторського матеріалу, тим вища якість наукового збірника.

ТЕМА 7. РЕЦЕНЗІЯ НА ПОДІЮ, ПОСТАТЬ ЧИ ЯВИЩЕ

Рецензія на подію, постать чи явище є майже аналогічною науковою роботою. Однак в ній акцент може ставитися на характеристики обраного об'єкту, його вписаності в загальний культурний контекст регіону (явища). Акцентується увага на його провідних характеристиках, здобутках, формах виявлення тощо.

Якщо мова йде про рецензію на книгу, та акцент переноситься на сутність цього видання, його роль у загальному науковому чи методичному контексті, характеризується його зміст (розділи, ілюстративний ряд, додатки тощо); виявляються ступінь наукової розробки матеріалу, його зв'язок із попередніми чи аналогічними виданнями тощо. Одним словом – максимально повно подається характеристики предмету рецензії.

Їх (рецензій) форми можуть бути різними, однак основними складовими структури є: актуальність публікації чи презентації художнього твору; характеристика основних складових, загальний контекст появи; форми викладу матеріалу, рівень обґрунтування основних авторських положень тощо; корисність аналізованої праці, форми для культурного простору. Сюди можна додати й окремі, на думку рецензента, неточності, недоречності, хиби тощо у висвітленні обраного предмету рецензування.

Рецензія, у залежності від видання, де вона планується бути опублікованою, має загалом невеликий обсяг – 3-5 сторінок. Якщо ж це рецензія на конкретний запит, то вона має відповідати точним параметрам заданих завдань. І тоді її обсяг, як і характеристики окремих складових змінюються, збільшуючись чи зменшуючись у залежності від типу чи формату видання та запиту.

ТЕМА 8. КУРСОВА, БАКАЛАВРСЬКА ТА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТИ

Подібним чином формуються й наукові дослідження здобувачів вищої освіти – *курсора, бакалаврська та магістерська роботи*, які також складаються, як і будь-яка інша, більш ґрунтовна наукова робота, з названих та проаналізованих вище компонентів: Вступної частини з набором вищеперахованих складових; основної частини, що складається з декількох розділів, в кожному з яких має бути мінімум два параграфи, та Висновків. Завершують ці дослідження Список використаної літератури і додатки.

У наукових дослідженнях переважно історичного спрямування може використовуватися відповідна джерельна база, тобто архівні матеріали, про які згадано вище. Сюди можна віднести численні (можливі) авторські інтерв'ю, опитування, конкретні соціологічні дослідження чи опитування тощо; зміст та структура яких також подається у відповідних дисциплінах, які читаються на нашій кафедрі. Проаналізуємо це на відповідних прикладах.

Перші кроки на шляху до опанування науковим пошуком студенти набувають під час виконання курсових робіт та дипломних досліджень ОКР «Бакалавр». Вони передбачали формування вмінь роботи із спеціальною літературою. Ці навички й нададуть згодом змогу виконати власне наукове дослідження названого вище кваліфікаційного рівня.

У запропонованих методичних рекомендаціях подано основні вимоги до оформлення таких досліджень.

Підготовлене й подане до оприлюднення наукове дослідження репрезентує (відкриває) План (зміст) роботи, який може бути лише «розгорнутим», тобто таким, у якому деталізується кожен розділ.

Незалежно від кількості розділів Плану, за ним подається Вступна частина, що має досить складну структуру. Від точності й аргументованості поданого в ній матеріалу залежить сприйняття результатів проведеного дослідження. Її складовими є:

Актуальність проблеми – це перша важлива складова, з якої і починається наукова робота. Її мета – продемонструвати важливість обраної теми у загальному контексті наукового знання (або власного пошуку) чи проблеми, що підлягає розв'язанню. У цій частині акцентується увага на тих

протиріччях, що виникають (чи виникнуть) на шляху розкриття обраної для розгляду проблеми і на тому, що передбачається, власне, дослідити.

Особливу увагу слід звернути й на термінологічний апарат, тобто дати тлумачення окремих термінів, виявивши еволюцію їх становлення, що будуть використовуватися у дослідженні та його ключових слів. Обсяг цієї частини Вступу – 3-4 сторінки (для курсової) та 8-12 – для бакалаврської чи магістерської роботи. У будь-якому випадку, у вступній частині має бути відображено усе те, що хоче запропонувати автор. І її належне представлення (оформлення) допоможе уникати чималої кількості запитань під час захисту цієї роботи.

У цій же частині роботи подається й інформація про апробацію авторського (бакалаврського чи магістерського) дослідження, де були оприлюднені (виступи на наукових конференціях) чи опубліковані (у наукових збірниках) окремі фрагменти бакалаврської чи магістерської. Їх наявність підтверджує професіоналізм здобувача в/о.

Аналіз використаної літератури – це наступна складова Вступної частини, у якій розглядається історіографічна база наукового пошуку, якщо ця частина роботи не буде винесена в окремий (як правило, перший параграф Першого розділу). Але навіть у такому випадку загальні напрями використаної літератури накреслюються саме у вступній частині роботи.

Предметом аналізу стає обрана студентом література, яку потрібно згрупувати за якимось ознаками (спеціальна література, що вийшла друком останнім часом; наукові розвідки, змістом яких є обрана проблема, і які були надруковані у більш відділений від сучасності час; фахова література, підготовлена за межами держави тощо – в залежності від обраної теми і структури наукового пошуку).

У результаті проведеного аналізу повинно бути відображено усе те, що напрацьовано в обраній сфері і те, що, на думку студента, ще не стало предметом аналізу. Це і повинно скласти подальший науковий пошук.

Мета дослідження – розкриває зміст того, що потрібно дослідити. Формулюється вона коротко і лаконічно. Метою роботи не може бути аналіз (це – метод пошуку).

Завдання дослідження – відображають усе те, що буде зроблено в процесі проведення дослідження. Формулюються вони також конкретно і лаконічно. Завдання певною мірою відтворюють пункти плану.

Мета і завдання наукового пошуку певною мірою корелюються (узгоджуються) між собою з пунктами плану і майбутніми загальними висновками, одержаними в результаті проведеного дослідження. Тому дослідницький ланцюг «тема – мета – завдання – висновки» дають достатньо чітку картину того, що повинно бути одержано в результаті наукового пошуку студента чи магістранта. Вже за цими складовими достатньо помітно професіоналізм дослідника, його орієнтацію в проблемі наукового пошуку, чіткість і ясність майбутніх висновків та й магістерської роботи загалом.

Об'єкт дослідження – це все те, на що спрямований науковий пошук дослідника.

Предмет дослідження – являє собою процес вивчення явища, яке постало в центрі уваги дослідника, тобто виявлення того, що відбувається в об'єкті. Предмет наукового пошуку завжди вужче його об'єкту.

Аналіз джерельної бази (яка може складатися не лише з наукових (значно віддалених у часі) чи літературних (у якій обрана проблема розкривається на певному емоційному, художньому та ін., варіанті із залученням інформації, власне, літературного спрямування) джерел, але й матеріальних зразків (аналізу костюму, пам'ятки матеріальної культури, музичних прикладів у вигляді нотних партитур, фонограм, сценаріїв, спогадів, постановочних планів, фрагментів інших аналогічних зразків тощо) і передбачає не лише аналіз цих пам'яток, які поглиблюють (уточнюють) погляд на те чи інше явище, подію, постать тощо, але й розгляд різних точок зору на обрану дослідником проблему (з посиланням на цитовані джерела у загальному списку літератури). І це особливо актуальним є для музеєзнавців чи культурологів, майбутня професійна діяльність яких пов'язуватиметься з музейною чи архівною мережею.

Слід звернути увагу й на словникові, енциклопедичні та інші довідкові чи довідникові видання, в яких подано тлумачення термінів, сформовано усталені точки зору на об'єкти та явища, що складають предмет наукового пошуку.

У цьому відносно невеличкому розділі Вступної частини повинно бути відображено й власне ставлення дослідника до аналізованої проблеми та складових джерельної бази, тобто що саме розроблено чи наявне і що потребує уточнення чи поглиблення наукового пошуку.

У разі потреби подається тлумачення окремих термінів (із посиланням на книгу, з якої взято той чи інший термін) або акцентується увага автора на тій точці зору (положенні), якої він надалі, в процесі викладу дослідницького матеріалу, буде дотримуватися. Тому окремі терміни у цьому виді дослідження студент може сформулювати особисто, виходячи вже з наявного власного пошукового досвіду.

Цілком логічним є, в результаті такого аналізу джерельної бази чи історіографії, акцентування уваги на тому, якої ж точки зору стосовно тлумачення того чи іншого терміну, проблеми, концепції буде дотримуватися дослідник й надалі.

Завершується цей відносно невеликий підрозділ відповідним висновком про те, що аналіз джерельної бази та історіографії засвідчив, що обрана тема є актуальною (чи ні), що розробленими аспектами її є (що саме), а не розробленими, відповідно, залишаються (вказується що саме). Це (що потребує розробки), власне, і обумовлює вибір теми майбутнього наукового пошуку.

Загальний обсяг матеріалу цієї частини знаходиться в межах 8-10 сторінок. Але головним є не обсяг, а рівень розкриття обраного для розгляду питання.

Наукова новизна роботи – акцентує увагу на тому, що нового внесено у загальний контекст розробки обраної проблеми (це може бути, серед іншого, й узагальнення зібраного і опрацьованого матеріалу саме в пропонованій студентом-дипломником праці (курсівій чи бакалаврській, адже алгоритм наукового пошуку ідентичний), введення до наукового обігу нових матеріалів, або нового їх бачення тощо).

Практична значимість – показує можливі варіанти використання результатів проведеного дослідження (де, з якою метою, для яких категорій населення тощо зібраний і опрацьований матеріал може використовуватися).

Структура дослідження – цією складовою завершується вступна частина роботи. Це, як правило, традиційна думка про те, що «робота над дослідженням сформувала відповідну його структуру, що складається із *Вступу* (в якому розкрито актуальність теми, визначено мету та завдання роботи, предмет та об'єкт наукового пошуку, наукову новизну та практичну значимість; проведено аналіз історіографії та джерельної бази і визначено термінологічний апарат й структуру дослідження), *Основної частини* (що складається з трьох розділів, у яких основна увага звернута на (аналізується що саме розглядається в кожному з розділів), *Заключної частини*, у якій підведено підсумки стосовно проведеної роботи та може бути зазначено про те, що можна було б зробити в подальшому у розробці цієї теми. Зазначається загальний обсяг роботи та обсяг джерельної бази (кількість назв).

У разі потреби, наприкінці завершеної роботи подаються *додатки*, на які в основному тексті потрібно зробити посилання. Додатки, як правило, виводяться з основного тексту роботи з метою забезпечення його більшої читабельності. На кожному з них вказується до якої сторінки його слід застосовувати.

Якщо у здобувача вищої освіти опублікована будь-яка частина дослідження або текст, дотичний до розвідки, то наприкінці вступної частини подається опис цього фрагменту, зокрема зазначається про те, що «окремі розділи дослідження оприлюднені під час виступу «...» (де саме і подається опис програми конференції, Круглого столу тощо), або апробовані шляхом публікації (де саме із вказівкою усіх вихідних даних публікації за встановленим зразком).

Апробація окремих розділів дипломної роботи є обов'язковою і тому готується заздалегідь. Апробацію можна здійснювати (для «прикладних тем») шляхом публікації матеріалів й у місцевій періодиці, публіцистичних виданнях, Круглих столах тощо. Їх є чимало на регіональному рівні і їх редактори радо приймуть оригінальний матеріал. У «теоретичних» роботах апробація здійснюється шляхом публікації авторського матеріалу у наукових збірниках, розділах монографій тощо. Публікацій у періодичних виданнях має бути декілька, оскільки вони у переважній більшості мають незначний обсяг.

Опис джерел та літератури подається в окремому розділі.

Так структурно оформляється Вступна частина будь-якого дослідження незалежно від його теоретичного чи прикладного спрямування та змісту.

Основна частина роботи (що формується, як правило, з 2 (для бакалаврського) і 3-х (для магістерського) розділів, хоча, в залежності від теми, підготовленості студента тощо, включає в себе виклад матеріалів, одержаних у результаті власного наукового пошуку. Вимогами стосовно оформлення матеріалу цієї частини є наступне:

- перший розділ (якщо це магістерське дослідження. Хоча це можна роботи і в

бакалаврському) являє собою переважно теоретичну частину, незалежно від спрямування наукового пошуку самого дослідження. Тому тут викладаються основні теоретичні положення, на які буде дослідник спиратися у процесі проведеної роботи. Цей розділ є найбільш насиченим стосовно наукової полеміки, викладення провідних наукових положень проблеми, термінологічного апарату дослідження та інших питань, що досліджуються, мотивації стосовно визначення історичної (географічної) межі тощо.

На всі цитовані матеріали обов'язково подається посилання.

- Натомість останній розділ (або частина другого розділу) дипломної включає переважно «місцевий» матеріал, тобто акцентує увагу на підтвердженні (чи спростуванні) основних положень першого, теоретичного розділу і присвячений розгляду реалізації теоретичних положень на так званому місцевому рівні (в конкретному регіоні, на конкретному художньому прикладі, колективі, конкретній особистості тощо). Тому він може бути насиченим різноманітними додатками у вигляді репродукцій, схем, діаграм, програм, сценарних чи будь-яких інших планів і звітів тощо, які аргументовано пояснюють (розкривають) основні положення проведеного дослідження. Це можна робити також і посилаючись на конкретні довідники чи фондові збірки конкретного музею, якщо це вже опубліковано.

Місцевий матеріал у переважній більшості забезпечить студенту наявність оригінальності наукового пошуку та зменшить кількість запозиченого тексту, який, як правило, й відрізняє чимало кількість курсових та дипломних досліджень і створює проблемний ряд під час її перевірки та подальшого захисту в Атестаційній комісії. Тому на кафедрі чимало років практикується розробка регіональної культурно-мистецької чи соціокультурної проблематики.

- Кожен розділ цієї частини необхідно завершувати невеличкими, проте вмотивованими, висновками, які згодом складуть основу окремого (заключного) розділу дослідження (загальних висновків). Матеріал висновків не передбачає посилань, тобто це є підсумок проведеного пошуку автора. Тому й виклад матеріалу формується відповідним чином: «проведений науковий пошук засвідчив, що.....» і далі подається перелік конкретних альтернатив досягнутого.

- Посилання на цитовані праці і джерела в тексті обов'язкові. Вони мають відповідати загальному списку використаної літератури чи джерел, що розміщується після основного тексту роботи. Їх оформлення має бути типовим і виконаним згідно державного стандарту України стосовно подібних видів робіт. Приміром: [12, с. 25-26], де 12 – порядковий номер цитованого джерела, що подається у загальному списку використаної літератури, а с. 25-26 – сторінки з нього. Хоча сьогодні МОН України дозволяється використовувати декілька зразків оформлення посилань.

- Нумерація джерел (у тому числі й наукових) у тексті роботи подається в алфавітному порядку (джерела нумеруються згідно загального списку використаної літератури).

- Посилання на джерело може бути як цитованим буквально (і тоді воно оформляється у вигляді прямої мови, в лапках із конкретним зазначенням сторінки з цитованого), або як на думку, – тоді зазначаються лише сторінки, на яких ця думка викладена, або розділ, звідки взято саме цю думку. Цілком доречним є використання й сучасних дисертаційних досліджень, ознайомлення з якими розширить наукові обрії здобувача вищої освіти і надасть роботі актуального виміру.

- Розділи повинні мати приблизно однакову кількість сторінок та параграфів у кожному з них. Але головна мета поданого тексту – не лише обсяг, а якісне розкриття зазначеного змісту.

Під час викладу матеріалу дослідження потрібно уникати висловів «мною», «я», замінивши їх на більш доречні – нами» або висловлюватися безособово – «в процесі роботи над дослідженням доведено», «результати проведеного дослідження засвідчують той факт, що....» та ін. Це надасть текстові відповідної коректності, оскільки автор, готуючи свій текст до друку (оприлюднення), звертався до інших джерел, консультувався з науковим керівником тощо, а отже, не може претендувати на виключне право тлумачення результатів лише як беззаперечно власних (авторських).

Висновки повинні формулюватися як результат проведеного пошуку, тобто достатньо конкретно, стисло і відбивати загалом план, мету та завдання роботи, відображені у вступній частині, Приміром, «...проведений аналіз спеціальної літератури чи практики організації культурно-мистецьких заходів, наявних фондових збірань засвідчив, що:...», або: спираючись на опрацьований матеріал, можна стверджувати про те, що.....

Тому у Висновках недоречно подавати посилання на будь-які джерела, у т. ч. й історіографічні, оскільки це є висновки (підсумки проведеної роботи) автора.

Список літератури оформляється згідно державних стандартів стосовно наукової літератури,

приміром: Виткалов С.В. Вища культурологічна освіта в Україні: регіональний дискурс: на прикладі діяльності кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ: монографічно-довідк. вид. Рівне: А.Брегін, 2021. 550 с.; Брилін Б. А. Музична педагогіка в умовах гуманітарного навчального закладу. *Духовна культура України в умовах суспільних трансформацій: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* Вінниця, 2008. С. 25-29 чи: Історія української культури: енциклопедія. У 5-ти т., т. 3. Київ : Наукова думка, 2003. 1125 с.

Якщо в тексті використовуються архівні джерела (джерельна база), то опису підлягає назва установи, де зберігається джерело, фонд, де воно знаходиться, одиниця зберігання, аркуш (сторінка) тощо. Приміром: Склад місцевого комітету (додається) Польського біографічного словника в м. Ровно. *Державний архів Рівненської області (ДАРО)*, ф. 202, 4 од. зб., 1932-1934 рр. тощо. Більш детально про це йдеться у низці навчально-методичних посібників, підготовлених на нашій кафедрі авторами цього посібника, або на практичних заняттях із курсу «Історіографія української культури», який читає один з авторів цієї праці.

Використаний здобувачем вищої освіти інший джерелознавчий матеріал (приміром, інтерв'ю) описується за зразком: Камінський В. Символи Віктора Камінського / В. Камінський / Розмову з композитором вела Л. Олендій. *Молода Галичина*. 2004. 29 січ., або, якщо це не опубліковано, то вказується «Приватний архів автора».

У відповідному розділі цього посібника подано можливі форми опису сучасної історіографічної і джерелознавчої бази. Нагадаємо, що форма опису використаної літератури та джерельної бази достатньо часто змінюється, тому конкретну інформацію стосовно цього питання можна отримати у викладача, який здійснює керівництво курсовими чи атестаційними дослідженнями.

ТЕМА 9.РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕНОЇ РОБОТИ

Результати виконаної дипломної мають бути оприлюднені на різноманітних науково-практичних конференціях різних рівнів (про що засвідчуватиме відповідна програма) чи сертифікат (але в Програмі має бути вказано сторінку, на якій розміщено повідомлення автора), а також опубліковані у наукових збірниках, про що потрібно зазначити у Вступній частині роботи та ці праці мають бути названі у загальному Списку використаної літератури.

Завершене курсове чи дипломне дослідження (вчитане, перевірене керівником) із переліком необхідних супроводжувальних документів (відгук керівника, завдання на роботу, рецензія (фахівця за профілем виконаного дослідження) тощо) подаються на кафедру івент-індустрій, культурології та музеєзнавства за 14 днів до початку засідань Атестаційної комісії в Рівненському державному гуманітарному університеті.

Для захисту під час засідання Атестаційної комісії потрібно підготувати окремий виступ, який має включати відповіді на основні питання: суть проведеного наукового пошуку, його мету, завдання, наукова новизна і практична значимість тощо, найбільш переконливі результати. Цей матеріал подається згодом до Протоколу засідання АК. Але ця процедурна складова з'ясовується напередодні у наукового керівника. Оскільки, якщо робота неодноразово переглядалася останнім і до неї вносилися відповідні зміни – це процедура може бути спрощеною.

Відповіді на усі інші питання стосовно підготовки подібних видів робіт можна одержати на кафедрі івент-індустрій, культурології та музеєзнавства.

Пропонована нижче тематика досліджень є досить універсальною і рекомендується для підготовки курсових, майбутніх дипломних робіт на здобуття I-II освітньо-кваліфікаційних ступенів «Бакалавр-Магістр». Принаймні, здобувачі вищої освіти зможуть, виконуючи курсові роботи, мати певний орієнтир на наступний кваліфікаційний рівень. Деталізація стосовно кваліфікаційного рівня уточнюється з науковим керівником чи у завідувача кафедри.

Рекомендована література знаходиться у відповідних навчально-методичних посібниках авторів, з якими студенти мали можливість ознайомитися під час вивчення дисциплін історико-культурологічного спрямування, або до кожної теми практичних занять, тому до кожної з тем наукового пошуку вже не додається.

Список використаних джерел та літератури розміщується в алфавітному порядку й оформляється відповідно до ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Бакалаврські чи магістерські дослідження подаються на кафедру, як правило, до 15 травня поточного року, виходячи з встановленого деканатом графіку з метою їх надсилання для перевірки

на академічну добросовісність. Тому, зважаючи на час, необхідний для перевірки та усунення недоліків після її завершення, цей вид робіт має бути підготовлений до кінця квітня, аби решту часу здобувач вищої освіти мав використати для зібрання різноманітної супровідної документації (відгуку керівника, рецензії, академічних довідок, підготовки візуального ряду тощо).

Корисний матеріал для здобувачів вищої освіти з цього напряму можна знайти в навчально-методичному посібнику С.В.Виткалова «**Науково-дослідна робота на спеціальності 027 «Музеєзнавство. Пам'яткознавство» (Курсові роботи): навч.-метод. посіб. для студ. д. і з. ф. н. Рівень вищої освіти I, ступінь вищої освіти «Бакалавр» / За ред. проф. В.Г.Виткалова. Рівне : РДГУ, 2019. 79 с., «Сучасна регіональна культурна практика» (автори – В.Виткалов та С.Виткалов) та ін., який знаходиться в кафедральній електронній бібліотеці.**

Було б цілком доречним, аби студенти виявили також ініціативу у пропозиціях стосовно формування чи розширення проблематики наукового пошуку, запровадивши власний варіант тематики цих досліджень та взяли безпосередню участь у науково-дослідній діяльності кафедри. Тим більше, що на кафедрі розробляється дві комплексні наукові теми, друкується два наукометричних збірники, один із яких – категорії «Б», куди також може бути вписаний науковий пошук і здобувачів вищої освіти.

Тим більш, що чимало років зазначеними вище науково-педагогічними працівниками активно підтримується студентська наукова творчість через публікації статей, тез наукових доповідей чи навіть розділів у колективних монографіях, а також виступів на численних науково-практичних конференціях різних рівнів.

Ці навички знадобляться майбутнім випускникам у професійній діяльності, адже вміння реагувати на оточуючий культурний простір є важливою характеристикою професійної здатності кожного фахівця. Утім лише постійна самостійна робота, тобто шліфування набутих навичок допоможе зберегти відповідну форму рецензента, а відтак – стимулюватиме цим займатися постійно.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ) I. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ТВОРЧІСТЬ У СИСТЕМІ ЛЮДСЬКОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.												
Тема 1. Історико-прикладний аспект організації науково-дослідної діяльності.	10	2	2			6						
Тема 2 Сучасна наука в Україні: система організації, законодавча база, провідники (установи).	10	2	2			6						
Тема 3. Фундаментальна та прикладна наукова діяльність.	10	2	2			6						
Тема 4. Сутність науково-дослідної діяльності, її функції і принципи організації.	10	2	2			6						
Тема 5. Теоретико-методологічний аспект організації науково-дослідної діяльності.	10	2	2			6						
Тема 6. Прикладні аспекти організації наукового пошуку.	10	2	2			6						
Тема 7. Рецензія на подію, постать чи явище	10	2	2			6						
Тема 8 Курсова, бакалаврська та магістерська роботи	10	2	2			6						
Тема 9 Результати проведеної роботи	10	2	2			6						

Усього годин	90	18	18			54						
--------------	----	----	----	--	--	----	--	--	--	--	--	--

6. Теми семінарських занять

Не передбачено

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історико-прикладний аспект організації науково-дослідної діяльності.	2
2	Тема 2 Сучасна наука в Україні: система організації, законодавча база, провідники (установи).	2
3	Тема 3. Фундаментальна та прикладна наукова діяльність.	2
4.	Тема 4. Сутність науково-дослідної діяльності, її функції і принципи організації.	2
5.	Тема 5. Теоретико-методологічний аспект організації науково-дослідної діяльності.	2
6.	Тема 6. Прикладні аспекти організації наукового пошуку.	2
7.	Тема 7. Рецензія на подію, постать чи явище	2
8.	Тема 8 Курсова, бакалаврська та магістерська роботи	2
9.	Тема 9 Результати проведеної роботи	2
Всього		18

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Історико-прикладний аспект організації науково-дослідної діяльності.	6
2	Тема 2 Сучасна наука в Україні: система організації, законодавча база, провідники (установи).	6
3	Тема 3. Фундаментальна та прикладна наукова діяльність.	6
4.	Тема 4. Сутність науково-дослідної діяльності, її функції і принципи організації.	6
5.	Тема 5. Теоретико-методологічний аспект організації науково-дослідної діяльності.	6
6.	Тема 6. Прикладні аспекти організації наукового пошуку.	6
7.	Тема 7. Рецензія на подію, постать чи явище	6
8.	Тема 8 Курсова, бакалаврська та магістерська роботи	6
9.	Тема 9 Результати проведеної роботи	6
Всього		54

10. Індивідуальні завдання.

Не передбачено

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (практичні заняття);

- МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
 МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
 МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
 МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);
 МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

12. Методи оцінювання.

- МО1 - іспит
 МО2 – усне або письмове опитування;
 МО5 – командні проекти;
 МО6 – реферати, есе;
 МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
 МО8 – студентські презентації та виступи на наукових заходах;
 МО9 – захист практичних робіт;

13. Засоби діагностики результатів навчання

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться як в усній формі, під час практичних занять, так і в письмовій – написання контрольних робіт. Контрольні завдання за змістовим модулем включають варіативні питання. Контроль проводиться :

- з лекційного матеріалу шляхом перевірки конспектів;
- самостійної роботи з допомогою перевірки та захисту реферату, повідомлення за обраною темою, виконання тестів та практичних завдань.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОПП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК06	Здатність до пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, мистецькі, технологічні аспекти формування ринку культури. Здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного розвитку.	ПР02	Збирати та впорядковувати інформацію	МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);	МО1 – екзамен
СК19.		ПР06	Класифікувати та знаходити інноваційні рішення для створення, реалізації і забезпечення соціокультурних потреб людини.	МН2 – практичний метод (практичні заняття);	МО2 – усне або письмове опитування ;
СК20.		ПРН08.	Визначати соціокультурний потенціал різних стейкхолдерів культурного життя.	МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);	МО4 – тестування; МО6 – реферати, есе; МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
СК21.		ПРН09.	Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію.	МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 – відеометод у сполученні з новітніми	МО8 – презентації та виступи на наукових заходах; МО9 – захист практичних робіт; МО10 – залік

				інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); МНБ – самостійна робота.	
--	--	--	--	---	--

14. Критерії оцінювання результатів навчання. Визначити за допомогою якісних критеріїв мінімальний пороговий рівень оцінки і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку. Зазначити використовувану числову (рейтингову) шкалу.

Критерії оцінювання результатів навчання:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, бездопомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у нестандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	

60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота									Сума	
Змістовний модуль 1										Іспит
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	
5	5	5	5	5	5	10	10	10		
Модульний контроль -10										

16. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни складається з:

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Опорний конспект лекцій (електронний носій)
- Опорний конспект лекцій (паперовий варіант)
- Матеріали для практичних занять (паперовий та електронний варіант)
- Навчально-методичний посібник

1. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Сутність наукового пошуку і його основні форми.
2. Організаційні форми науково-дослідної діяльності в Україні в історичній ретроспективі: загальна характеристика.
3. Історико-прикладний аспект науково-дослідної діяльності як форми покращення ситуації в будь-якій сфері людської життєдіяльності.
4. Форми одержання нового результату: контент-аналіз проблеми, опитування, інтерв'ю, соціологічне (культурологічне) дослідження і його результат.
5. Мережа науково-дослідних установ у сучасній Україні за напрямками: культурологічна, мистецтвознавча, педагогічна тощо; характеристика основних напрямів. Фундаментальна і прикладна наукова творчість.
6. Поняття про наукометрію і її роль у позиціонуванні сучасних наукових здобутків.
7. Провідні форми презентації результату наукового пошуку: наукові періодичні збірники, наукова публіцистика: характеристика будь-яких із них (за вибором здобувача вищої освіти).
8. Основні форми презентації наукового результату: виступ на науковому зібранні (конференції, симпозиумі, науковому семінарі): вимоги до тексту виступу.
9. Тези наукової доповіді: основні вимоги до тексту (сутність проблеми, наявність протиріч у її вирішенні, критичне ставлення до їх розв'язання, характеристика (перелік) шляхів її можливого вирішення, оформлення тексту).
10. Наукова стаття: її різновиди чи форми, структура, основні характеристики підготовки авторського тексту: УДК, назва статті, анотація та ключові слова, вступна частина і її зміст, критичний огляд останніх публікацій, зокрема й іноземних, міжкультурна комунікація, опис джерельної бази наукового пошуку і форми її презентації, її види (державні архіви, приватні архіви, нотний матеріал, культурні пам'ятки та артефакти, інтерв'ю тощо), визначення мети наукового пошуку та його завдань, основний зміст матеріалу, висновки, перспективи подальших досліджень.

11. Оглядова стаття (реферат): загальна характеристика проблеми, що є предметом розгляду. Характеристика окремих її напрямів.
12. Рецензія та основні характеристики досліджуваного об'єкту: художній колектив, творча особистість, культурна програма, явище тощо. Рецензія як різновид публіцистики. «Наукова» рецензія як характеристика творчих здобутків чи явища: характеристика існуючої проблеми і значення книги чи будь-якої іншої рецензованої форми у її поглибленні. Критичний аналіз розділів крізь призму авторського бачення проблеми; можливі рекомендації рецензента. Коректність вислову. Цитування в рецензії.
13. Курсове, бакалаврське та магістерське дослідження як результат опанування вищенаведеними формами презентації наукового пошуку. Його обсяг. Форми подання наукових результатів. Компіляція як варіант обґрунтування (підтвердження) авторського шляху розв'язання проблеми. Академічна доброчесність як характеристика професіоналізму дослідника.
14. Регіоналістика як чинник підвищення патріотизму у підготовці майбутніх фахівців. Її загальна характеристика. Історики-краєзнавці як основні носії локальної інформації. Регіональна періодика як форма презентації вітчизняної локалістики.
15. Цитування інформації: безпосередня авторська думка і її оформлення. Узагальнення та поглиблення бачення проблеми і його оформлення. Аналогія з художньою творчістю («за мотивами твору», лібретто, сценарій тощо).
16. Список використаної літератури: основні вимоги та форми його презентації. Наявність в Україні декількох варіантів оформлення цього списку. Джерельна база і особливості її оформлення (опису). Джерельна база як переконливий аргумент у доведенні авторських положень інтерпретації змісту тексту.
17. Співпраця з науковою бібліотекою як чинник якісної презентації названих вище матеріалів: точність добору УДК, іншомовна анотація та її форми, доступ до науко-метричних баз. Індeksi цитування і їх роль у позиціонуванні дослідника тощо.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Баркова О., Бабенко В., Савич А. Програмне забезпечення цифровізації установ пам'яті: проблеми і підходи у вітчизняному секторі спадщини. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері. 2019. Т. 2. № 2. С. 155–171.
2. Білецька Т., Левкова О., Савчак І. Концепція нової національної культурної політики України. Культурний код Східного партнерства. URL: http://www.kultura.org.ua/wp-content/uploads/FINALConcept_RoadMap_UA_CultureCodingEaP.pdf.
3. Берковський В. Як війна вплинула на культурне дозвілля молодих українців? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/columns/2023/03>.
4. Бундак О. Краєзнавча діяльність видавництва Волинської області. Краєзнавство. 2020. № 1. С. 205–221. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/174494/21-Bundak.pdf?sequence=1> (дата звернення: 09.12.2023).
5. Валецький О.Л., Литвиненко О.М. Ситуація у сфері культури: виклики та події [Електронний ресурс] https://niss.gov.ua/sites/default/files/2022-04/kultura_vikliki.pdf
6. Дичковський С.І. Глобальні трансформації туристичних практик і технологій в контексті становлення цифрового суспільства: монографія. Київ: Ліра-К, 2020. 385 с.
7. Довгострокова стратегія розвитку культури в Україні до 2025 року https://www.cultura.kh.ua/images/stories/innovaciyna_diyalnist/dovgostrokova_strategiya_rozv_.pdf.
8. Етнокультурні процеси в Україні наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.: українознавче осмислення / Авт.: Ю. Фігурний, Н. Безсмертна, С. Бойко та ін. Київ: НДІУ, 2020. 190 с.
9. Жилак В. – про професії, які зникнуть до 2030 року та навички, що допоможуть гарно заробляти найближчі 10 років. URL : https://dzerkalo.media/news/vitaliy-jilak---pro-profesii-yaki-zniknut-do-2030-roku-ta-navichki-scho-dopomojut-garno-zaroblyati-nayblijchi-10-rokiv?fbclid=IwAR0uLzUHtVqXwsLTC7OpQLmZ90jCDh_Xc_nnO30G_vIKApjKVnM6U4eYnQ0
10. Програма трансформації культури під час війни та до 2033 року «Україна 2033. Трансформація за 10 років» URL: https://drive.google.com/file/d/1wldYbDn4wfxVNCKqQVC2nY3H52_jSewr/view(дата звернення: вересень 2024).
11. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник 4-те вид., перероб. і доп. Київ: Знання-Прес, 2014. 307 с.

12. Шишка Р.Б. Організація наукових досліджень та підготовки магістерських і дисертаційних робіт: навч. посіб. Харків, 2017. 361 с.

20. Інформаційні (інтернет) ресурси

- ❖ Українська бібліотечна енциклопедія: містить статті, присвячені інформаційним ресурсам та соціокультурній діяльності бібліотек. <https://ube.nlu.org.ua/article/Інформаційні%20ресурси>
- ❖ Електронна бібліотека "Культура України": надає доступ до матеріалів, пов'язаних із науково-дослідною роботою у сфері культури. <http://elib.nlu.org.ua/>
- ❖ Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: пропонує практичні посібники щодо формування та використання інформаційних ресурсів у закладах освіти. <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=32839>
- ❖ Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: містить видання про науково-дослідницьку та науково-інформаційну діяльність, зокрема Інституту рукопису. <http://www.nbu.gov.ua/>
- ❖ Платформи відкритого доступу: наприклад, [DOAJ](#), що надає доступ до рецензованих наукових журналів з різних галузей, включаючи соціокультурні дослідження.